

Utrikesdepartementet

103 33 Stockholm

2014-02-12

RFSU:s remissvar på regeringens skrivelse Skr 2013/14: Biståndspolitisk plattform

- RFSU välkomnar att Sveriges biståndsprioriteringar härmed finns samlade i ett övergripande styrdokument. Samtidigt ser vi att det fortsatt kommer behövas andra typer av dokument som stöd till tjänstemän vid operationaliseringen av biståndsmålen och resultatstrategierna. Policys (ex SRHR-policyn) har tidigare fungerat som ett sådant stöd och liknande dokument kommer att behövas alltså för ett väl fungerande utvecklingssamarbete.
- RFSU välkomnar också den tydliga ambition som plattformen visar vad gäller att prioritera jämställdhetsarbetet inom alla biståndsområden.
- RFSU uppskattar att SRHR är framlyft på ett tydligt sätt under såväl delmål 1 som delmål 4. SRHR är ett område där Sverige som politisk aktör och givare har ett mervärde eftersom få andra länder vill eller vågar ta sig an de mest kontroversiella frågeställningarna som exempelvis aborträttigheter och hbt-personers rättigheter. En trovärdig politik måste dock följas upp med finansiering och att avsätta minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten är ett sätt att visa att SRHR är ett prioriterat område.
- Bredden på alla frågor som ryms under SRHR lyfts på ett bra sätt under delmålet om förbättrad grundläggande hälsa (s. 33). Det är dock viktigt att betona att många frågor som rör särskilt sexuella rättigheter (till exempel hbt-personers rättigheter) visserligen har viktiga hälsoaspekter men är kränkningar av individers mänskliga rättigheter som kräver andra åtgärder än inom enbart hälsosektorn. Därför är det angeläget att synliggöra att mänskliga rättigheter inkluderar rätten att fatta beslut över sin egen kropp, att uttrycka sin sexualitet och bestämma om och

när en vill ha barn. Lagar, regler och normer som hindrar individer, oavsett kön eller sexualitet, att få kunskap, medel och makt att fatta dessa beslut är en del av ett förtryck lika allvarligt som de medborgerliga och politiska rättigheter som lyfts fram i plattformen. Detta berörs i beskrivningen av delmål 1 (5.1) på sid 19 men bör även tydliggöras i avsnittet om grundläggande värderingar (3.2). RFSU lyfter detta eftersom vi sett att i praktiken hamnar många av SRHR-frågor under hälsosektorn och det är därför viktigt att styrdokument som plattformen och resultatstrategier är tydliga.

- RFSU skulle även vilja se att frågor om sexuella och reproduktiva rättigheter återfinns inom fler områden, exempelvis kan sexualundervisning nämnas i plattformens del om utbildning (sid 23, pg 5.2.1). I delen om migration (sid 28, pg 5.2.9) kan kvinnliga och unga migranternas utsatthet vad gäller hälsa i stort och sexuell och reproduktiva hälsa i synnerhet understrykas. Ytterligare ett exempel är det stora men underfinansierade behovet av reproduktiv hälsoservice i humanitära situationer och vid skydd av människor som flyr från väpnade konflikter eller naturkatastrofer (Delmål 6).

Specifika kommentarer på skrivelsen:

Inledning

- **Sid 7, pg 2.** Det svenska bilaterala biståndet ska främst rikta in sig på att nå resultat i fattiga och ofria länder. Ett klargörande om hur regeringen definierar ofria länder är önskvärd.

Biståndets uppgift i en föränderlig värld

- **Sid 11, pg 3.2.1.** Vikten av ett individperspektiv tydliggörs i denna del av plattformen. Genomgående så behöver den bilden kompletteras med vikten av god samhällsstyrning och ansvarstagande stat. Organisering av medborgare som aktörer i sin egen rätt är också ett perspektiv som kan stärkas genomgående.
- **Sid 11, pg 3.2.1.** I detta stycke framgår det tydligt att biståndet ska utgå från ett rättighetsperspektiv. Dock skulle det behöva genomsyra fler delar i dokumentet. (Exempelvis under

utbildning)

Det svenska biståndets inriktning

- **Sid 16, pg 4.1.3.** Det framgår att det svenska biståndet bland annat ska fokusera på "ofria människor". En definition är här önskvärd. RFSU vill gärna se att en sådan inkluderar människor som förtrycks på grund av sin sexualitet, könsidentitet eller som hindras av staten att fatta beslut över sin egen kropp.

De sex biståndspolitiska delmålen

- **Sid 19, pg 5.1.1.** Civila samhällets vikt nämns särskilt vid bevakandet av politiska och medborgerliga rättigheter. RFSU ser även att civila samhället har en roll vid bevakandet av sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter. Dess roll som röstbärare, folkbildare, bevakare och ansvarsutkrävare bör också nämnas i denna del av plattformen.
- **Sid 20, pg 5.1.3.** Det vore önskvärt med skrivningar kring vikten av det **globala** civila samhället som röstbärare, bevakare och ansvarsutkrävare. Det finns ett särskilt mervärde att arbeta med globala processer och regionala och internationella MR mekanismer för att stärka MR i det egna landet (exempelvis MDGs, ICPD-agendan). RFSU föreslår också att sista meningen stryks i paragrafen då reformvänliga aktörer inom staten och företag inte utgör aktörer i ett civilt samhälle.
- **Sid 33 pg 5.4.1.** Avsnittet är holistiskt och har ett bra rättighetsbaserat perspektiv. RFSU skulle dock vilja lyfta vikten av att stödet till hälsosektorn kombineras med ett politiskt påverkansarbete. Det kan genomföras såväl genom diplomatisk dialog med respektive regering och myndigheter samt stöd till civilsamhällsaktörer som arbetar med påverkan och ansvarsutkrävande.
- **Sid 33, pg 5.4.2.** I detta stycke saknas skrivningar om förbättrad överlevnad och mer hälsosamma liv för kvinnor, trots att det är vad rubriken indikerar.
- **Sid 36, pg 5.5.3.** RFSU önskar en starkare skrivning som visar på omfattningen av det könsbaserade våldet, dess konsekvenser, grundläggande normer och strukturer.

Samverkan och synergier i det svenska biståndet

- **Sid 48, pg 7.1.5.** Det framgår inte tydligt om och i så fall i vilken utsträckning Sverige ska införa resultatbaserade kontrakt som knyter utbetalningar till på förhand överenskomna resultatindikatorer och där biståndet betalas ut i efterhand. Det bör tydliggöras i plattformen. Då det saknas forskning och erfarenhet kring vilka konsekvenser biståndsformen har, är RFSU:s förslag att plattformen inte slår fast att biståndsformen ska införas utan förtydligar att Sverige kommer följa det pilotprojekt som initieras av DIFID och världsbanken samt den forskning som görs, innan beslut fattas om införandet av resultatbaserade kontrakt.

Ordval

- RFSU föreslår att nedanstående ordval genomgås då det speglar perspektiv och synsätt:
 - Använd gärna ordet "samarbetsländer" istället för "fält" (sid 38, 46 och 53).
 - Använd hellre "människor har rättigheter" snarare än att "vi har ett moraliskt ansvar" (sid 6, 8 och 46).
 - Använd hellre "människor som lever i fattigdom och utsatthet än "fattiga människor" (Detta behöver ses över i hela dokumentet).

RFSU

Maria Andersson
Generalsekreterare